

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Rok 2010 część pierwsza

Raport dotyczący monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z narzędzi badających sytuację na rynku pracy osób bezrobotnych będących w rejestrach tut. urzędu. Powstał zgodnie z zaleceniami metodycznymi przekazanymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Opierając się m. in. na statystykach urzędu, pozwala wyłonić zawody deficytowe i nadwyżkowe, co może stanowić wskazówkę zarówno dla osób wybierających zawód, jak i placówek oświatowych tworzących nowe kierunki kształcenia w celu dostosowania ich do potrzeb rynku pracy. Może także stać się pomocną wskazówką przy tworzeniu planów szkoleń skierowanych do osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy. Raport odzwierciedla skalę i strukturę bezrobocia rejestrowanego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczecinie, a także strukturę popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do tut. urzędu ofert pracy.

Zjawisko bezrobocia, polegające na tym, że część osób zdolnych do pracy, oraz deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia, stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społecznych, gospodarczych a także politycznych. Można tłumaczyć to międzynarodowym

kryzysem gospodarczym, który dotknął również Polskę, jednak przyczyn bezrobocia jest wiele. Dla samego regionu szczecińskiego ważnym czynnikiem wpływającym na jego wielkość jest z pewnością upadek przemysłu stoczniowego. W opracowaniach specjalistów z dziedziny rynku pracy często spotkać można opinie, że zachodniopomorski rynek pracy - w tym także, choć w mniejszym stopniu miasto Szczecin, jest rynkiem typowo stagnacyjnym. Nie obserwuje się znaczącego wzrostu w koniunkturze gospodarczej, rozwoju firm i elastycznego ich dostosowania do nowych tendencji rynkowych.

Zgodnie z wytycznymi otrzymanymi z Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej raport zawiera ogólną analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Przy przygotowaniu sprawozdania korzystano z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinie oraz raportów opracowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Analiza zawodów powstała zgodnie ze stanem na dzień 30.06.2010r. W tym okresie w rejestrach PUP Szczecin było 16138 osób, w tym 7339 kobiet co stanowi 45,47% ogółu bezrobotnych. Stopa bezrobocia w mieście Szczecin wynosiła 8,9 % (w grudniu 2009 roku wartość ta osiągnęła poziom 8,1%)

1. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW.

W poniższej tabeli zawarto wykaz zawodów, w których liczba osób bezrobotnych jest wysoka.

T-I/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie m. Szczecin
Stan w końcu I – półrocza 2010r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	kobiety	w tym			
					absolwenci		powyżej 12 miesięcy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1.	000000	Bez zawodu	4772	2036	62	30	470	217
2.	522107	Sprzedawca	900	807	5	2	199	187
3.	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	472	406	3	3	98	90
4.	722204	Ślusarz	374	5	2	0	68	1
5.	241102	Ekonomista	346	228	43	24	56	42
6.	311502	Technik mechanik	332	6	0	0	59	1
7.	743304	Krawiec	220	215	0	0	34	34
8.	512201	Kucharz	180	79	1	1	23	14
8.	723105	Mechanik samochodów osobowych	167	0	0	0	30	0
9.	913207	Sprzątaczką	143	136	0	0	31	29
10.	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	132	120	0	0	34	31

11.	721401	Monter kadłubów okrętowych	132	0	1	0	13	0
12.	712102	Murarz	129	2	0	0	17	0
13.	244105	Socjolog	118	86	12	12	8	6
14.	311204	Technik budownictwa	111	33	1	0	22	7
15.	514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	108	101	1	1	16	16

W statystykach bezrobocia dla miasta Szczecin najwięcej osób pozostających bez zatrudnienia to bezrobotni nieposiadający kwalifikacji zawodowych. Jest to grupa osób, które dość trudno zaktywizować, urząd nie dysponuje, bowiem wieloma ofertami pracy bez jakichkolwiek wymogów ze strony pracodawcy. Osobom tym proponowane są oferty na stanowiska m.in. robotnika gospodarczego, dozorca czy sprzątaczkę.

Kolejna tabela zamieszczona poniżej obrazuje informacje o zawodach, w których pracodawcy najczęściej szukali kandydatów do pracy. Paradoksalnie wśród ofert pracy przekazanych w omawianym okresie do realizacji znajdują się takie, które teoretycznie skierowane są do bezrobotnych posiadających zawody generujące najwyższe bezrobocie. Dzieje się tak m.in. dlatego, że wśród klientów tutejszego urzędu, dość powszechny jest problem dezaktualizowania się posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz niska motywacja do pracy, wielu posiada przeciwwskazania lekarskie do podejmowania pracy w posiadanych zawodzie lub nieadekwatne do posiadanych kwalifikacji oczekiwania finansowe.

Aby przeciwdziałać takiemu stanowi rzeczy tutaj urząd oferuje możliwość uaktualnienia, podniesienia lub zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych przez osoby bezrobotne organizując szkolenia grupowe i indywidualne. Dla

osób trudno odnajdujących się na rynku pracy oferowane są spotkania z doradcami zawodowymi oraz szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy.

2. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW.

T-1/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie m. Szczecin w I – półroczu 2010r.

W omawianym okresie Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie otrzymał do realizacji 3057 wolnych miejsc pracy (w tym oferty subsydiowane). Najwięcej zawodach zawartych w poniższej tabeli.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			zgłoszone w I-półroczu	w końcu I-półroczu
1.	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	376	120
2.	000000	Bez zawodu	241	62
3.	914103	Robotnik gospodarczy	228	192
4.	913207	Sprzątaczką	151	17
5.	343101	Pracownik administracyjny [Zawód szkolny: Technik administracji]	133	43
6.	522107	Sprzedawca	109	21
7.	512201	Kucharz	74	6
8.	931301	Robotnik budowlany	71	0
9.	341503	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	52	4
10.	421102	Kasjer handlowy	46	3
11.	932103	Pakowacz	45	0

12.	712102	Murarz	41	0
13.	343201	Księgowy [samodzielny]	39	2
14.	712301	Cieśla	36	2
15.	913204	Pomoc kuchenna	35	0

Najwięcej wolnych miejsc pracy wykazano w następujących zawodach: pracownik biurowy, robotnik gospodarczy, sprzątaczką oraz sprzedawca.

W przypadku robotnika gospodarczego ten popyt może jednak wynikać z ofert zatrudnienia przy pracach społecznie użytecznych, czy pracach interwencyjnych, które nie stanowią trwałych miejsc pracy. Podobnie jest z zapotrzebowaniem na pracowników biurowych oraz sprzedawców, większość tych ofert to oferty stażowe, a nie rzeczywista liczba wolnych miejsc pracy. Sytuacja przedstawiona w powyższej tabeli jest w znacznym stopniu podobna do sytuacji w latach ubiegłych.

Systematycznie rośnie liczba ofert pracy gdzie wymagania stawiane przez pracodawcę dotyczą nie tylko kierunku czy poziomu wykształcenia, ale dodatkowych umiejętności związanych ze znajomością języków obcych, ukończonych szkoleń czy wcześniej zdobytego doświadczenia zawodowego.

2. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

Raport zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzono w oparciu o wskaźniki zawarte w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu.

3.1. ZAWODY DEFICYTOWE.

Przez zawód deficytowy rozumiemy taki zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

T-I/P-4 Zawody deficytowe w powiecie m. Szczecin
w I – półroczu 2010r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu	Średnia miesięczna (nadwyżka) deficyt podaży siły roboczej w I-półroczu	Wskaźnik intensywności (nadwyżki) deficytu zawodów
1.	341504	Telemarketer	5,1667	0,3333	-4,8333	15,5000
2.	241206	Specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych	5,3333	0,5000	-4,8333	10,6667
3.	914101	Gospodarz domu	4,1667	0,5000	-3,6667	8,3333
4.	419104	Pracownik kancelaryjny	1,3333	0,1667	-1,1667	8,0000
5.	713201	Głazurnik	1,0000	0,1667	-0,8333	6,0000
6.	712204	Zbrojarz	5,0000	1,0000	-4,0000	5,0000

7.	821107	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
8.	932103	Pakowacz	7,5000	1,5000	-6,0000	5,0000
9.	832201	Kierowca autobusu	2,3333	0,5000	-1,8333	4,6667
10.	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	62,6667	13,8333	-48,8333	4,5301
11.	241401	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	1,3333	0,3333	-1,0000	4,0000
12.	712303	Szkutnik	0,6667	0,1667	-0,5000	4,0000
13.	833104	Kierowca ciągnika rolniczego	0,6667	0,1667	-0,5000	4,0000
14.	341901	Asystent bankowości	3,1667	0,8333	-2,3333	3,8000
15.	712901	Konserwator budynków	3,0000	0,8333	-2,1667	3,6000
16.	713302	Tynkarz	1,1667	0,3333	-0,8333	3,5000
17.	513102	Opiekunka dziecięca	3,3333	1,0000	-2,3333	3,3333

18.	914103	Robotnik gospodarczy	38,0000	11,8333	-26,1667	3,2113
19.	241403	Zarządca nieruchomości	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
20.	341102	Doradca inwestycyjny	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
21.	343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	22,1667	7,5000	-14,6667	2,9556
22.	712301	Cieśla	6,0000	2,6667	-3,3333	2,2500
23.	833401	Kierowca operator wózków jezdniowych	5,1667	2,3333	-2,8333	2,2143
24.	213102	Administrator systemów komputerowych	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
25.	213201	Programista	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
26.	241306	Specjalista do spraw wynagrodzeń	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
27.	341201	Agent ubezpieczeniowy	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
28.	342205	Technik logistyk	0,6667	0,3333	-0,3333	2,0000

29.	347101	Florysta	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
30.	347509	Sportowiec zawodowy	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000

3.2. ZAWODY NADWYŻKOWE.

Przez zawód nadwyżkowy rozumiemy taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

T-I/P-4 Zawody nadwyżkowe w powiecie m. Szczecin w I – półroczu 2010r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w I-półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	311502	Technik mechanik	0,1667	45,1667	45,0000	0,0037
2.	241102	Ekonomista	0,5000	70,8333	70,3333	0,0071

3.	341902	Asystent ekonomiczny [Zawód szkolny: Technik ekonomista]	0,50000	57,0000	56,5000	0,0088
4.	311913	Technik technologii odzieży	0,1667	8,1667	8,0000	0,0204
5.	244104	Pedagog	0,3333	15,1667	14,8333	0,0220
6.	724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,1667	7,3333	7,1667	0,0227
7.	723105	Mechanik samochodów osobowych	0,6667	24,6667	24,0000	0,0270
8.	742207	Stolarz meblowy	0,1667	5,6667	5,5000	0,0294
9.	743304	Krawiec	1,0000	33,1667	32,1667	0,0302
10.	741201	Cukiernik	0,5000	16,3333	15,8333	0,0306
11.	247901	Specjalista administracji publicznej	0,3333	10,0000	9,6667	0,0333
12.	241303	Doradca zawodowy	0,1667	4,8333	4,6667	0,0345
13.	311401	Technik elektronik	0,3333	9,6667	9,3333	0,0345
14.	221201	Biotechnolog	0,1667	4,6667	4,5000	0,0357

15.	722204	Ślusarz	1,8333	50,0000	48,1667	0,0367
16.	222202	Inżynier technologii żywności	0,1667	4,1667	4,0000	0,0400
17.	734502	Introligator poligraficzny	0,1667	3,6667	3,5000	0,0455
18.	000000	Bez zawodu	40,1667	848,1667	808,0000	0,0474
19.	342901	Agent reklamowy [zawód szkolny: Technik organizacji reklamy]	0,1667	3,1667	3,0000	0,0526
20.	722304	Tokarz	0,8333	13,3333	12,5000	0,0625
21.	311302	Technik elektryk	0,6667	9,6667	9,0000	0,0690
22.	828106	Monter mechanizmów i przyrządów precyzyjnych	0,1667	2,3333	2,1667	0,0714
23.	214102	Architekt krajobrazu	0,5000	6,8333	6,3333	0,0732
24.	232108	Nauczyciel języka obcego	0,3333	4,5000	4,1667	0,0741
25.	311204	Technik budownictwa	1,0000	13,5000	12,5000	0,0741
26.	713604	Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	0,6667	8,5000	7,8333	0,0784

27.	827102	Operator urządzeń przetwórstwa mięsa	0,1667	2,0000	1,8333	0,0833
28.	341903	Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	0,1667	1,8333	1,6667	0,0909
29.	712302	Stolarz budowlany	0,3333	3,5000	3,1667	0,0952
30.	241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	1,1667	12,0000	10,8333	0,0972

Warto zauważyć, że ranking zawodów nadwyżkowych jest zdecydowanie bardziej rozbudowany niż w przypadku zawodów deficytowych – wynika to z „nadwyżkowego” charakteru szczecińskiego rynku pracy.

PODSUMOWANIE

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla miasta Szczecin dotyczący pierwszej połowy 2010 roku wykazał, że sytuacja na lokalnym rynku pracy uległa nieznacznemu pogorszeniu. Stopa bezrobocia w omawianym okresie wzrosła o 0,8 %. Jednak problem bezrobocia jest bardzo złożony i należy pamiętać, że analiza ilościowa nie oddaje go w pełni.

Przedstawione opracowanie nie ukazuje pełnego obrazu sytuacji bezrobotnych, analizuje jedynie dane dostępne w systemie informatycznym SI PULS. Nie ma możliwości włączenia w badanie wszystkich bezrobotnych, którzy w rzeczywistości nie pracują, jednak nie pozostają w oficjalnych rejestrach. Identyfikacja sytuacji ma miejsce w przypadku ofert pracy, tylko pewien procent

jest zgłaszany do urzędu pracy, a wielu pracodawców poszukuje pracowników korzystając z innych, alternatywnych sposobów poszukiwania i rekrutowania pracowników.

Ponadto kwalifikacje zawodowe wielu bezrobotnych dezaktualizują się. Znaczna część osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia, a ich rejestracja w urzędzie jest związana z chęcią korzystania z bezpłatnej opieki zdrowotnej, na podstawie ubezpieczenia przez urząd pracy. Osoby takie przy pierwszej odmowie propozycji odpowiedniej pracy zostają pozbawione statusu osoby bezrobotnej.

Jednak pomimo przedstawionych wątpliwości w/w opracowanie dotyczące lokalnego rynku pracy jest znaczącym elementem i jako taki stanowi bogate źródło informacji dla zainteresowanych statystyką rynku pracy. Obrazuje ono ogólną sytuację oraz może stać się podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.